

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL P. N. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2017 m. vasario 15 d. Nr. 242-61
Vilnius

Lietuvos bankas gavo P. N. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo pareiškėja prašo išnagrinėti ginčą, kilusį tarp jos ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) dėl įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju ir atsisakymo mokėti draudimo išmoką.

N u s t a t y t a:

2016 m. vasario 17 d. Būsto draudimo taisyklių Nr. 067 (toliau – Taisyklės) pagrindu tarp pareiškėjos ir draudiko sudaryta namų turto draudimo gyvenamajame name sutartis TIA Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Sutartis).

2016 m. birželio 2 d. pareiškėja internetu pateikė pranešimą apie 2016 m. birželio 1 d. įvykį, nurodydama, kad „šių metų birželio 1 d. buvo pavogti mediniai tinkmedžio sulankstomi lauko baldai – keturvietis valgomojo stalas (apie 75×75 cm) su keturiomis kėdėmis su atramomis, iš Laisvės al. 27d, Kaunas, prie antro aukšto esančios atviros terasos. Apie įvykį pranešta Kauno policijai, supildyti dokumentai birželio 2 d. su turimomis fotografijomis.“

2016 m. rugsėjo 9 d. pranešime draudikas informavo pareiškėją, kad draudimo išmokos dėl 2016 m. birželio 1 d. įvykio nemokės, nes turtas buvo pavogtas iš neaptvertos teritorijos ir neįstiklinto balkono, o toks turtas, pagal Taisyklių skyriaus „Namų turtas“ 2.1 papunktį, nėra draudžiamas.

Pareiškėja nesutinka su tokiu draudiko sprendimu. Kreipimesi ji Lietuvos banko prašo įpareigoti draudiką 2016 m. birželio 1 d. įvykį pripažinti draudžiamuoju įvykiu pagal Taisyklių sąlygas ir išmokėti padarytą žalą atlyginančią draudimo išmoką.

Draudikas nesutinka su pareiškėjos reikalavimu ir pažymi, kad turtui, kuriam dėl 2016 m. birželio 1 d. įvykio padaryta žala, draudimo apsauga netaikoma. Draudiko teigimu, pagal Taisyklių sąlygas, namų turtas, esantis ne pastatuose (ar patalpose), nedraudžiamas, jei gyvenamasis namas (jo dalis) nėra tvora aptvortoje teritorijoje, ir dėl šios priežasties draudikas draudimo išmokos mokėti negali.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 (2016 m. sausio 28 d. redakcija), 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Įvertinus šalių pateiktų dokumentų turinį ir paaiškinimus, darytina išvada, kad ginčas tarp šalių kilo dėl draudiko sprendimo atsisakyti mokėti draudimo išmoką, įvykį pripažinus nedraudžiamuoju.

Atsižvelgiant į tai, kad ginčo šalys nesutaria dėl Sutartimi suteiktos draudimo apsaugos apimties, visų pirma atkreiptinas dėmesys į tai, kad draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga nėra absoliuti – draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo apsaugos ribas – atvejus, kada mokama draudimo išmoka, ir atvejus, kada draudikas yra atleidžiamas nuo pareigos mokėti draudimo išmoką. (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2012 m. kovo 13 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012; 2009 m. birželio 15 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-257/2009; 2013 m. balandžio 19 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013).

Taigi draudimo sutartyje nustatyti draudžiamieji ir nedraudžiamieji įvykiai nustato draudiko prisiimamos rizikos mastą, draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos apimtis ir ribas. Nedraudžiamuoju įvykiu laikytinas atsitikimas, kai įvyksta prie draudžiamųjų įvykių priskirtinas įvykis, tačiau šalys yra susitariusios, kad dėl konkrečių aplinkybių ir savitų aiškiai draudimo sutartyje nustatytų sąlygų šis įvykis nelemia draudiko pareigos išmokėti draudimo išmoką.

Pareiškėjos ir draudiko Sutartis buvo sudaryta pagal Taisykles, kurios yra neatskiriama draudimo sutarties dalis. Sutartis, kaip turto draudimo sutartis, yra savanoriška, todėl draudikas tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiama draudimo apsauga. Kita vertus, nors sutarties šalys, vadovaudamosi Civilinio kodekso 6.156 straipsnyje įtvirtintu sutarties laisvės principu, savarankiškai gali nusistatyti draudimo apsaugos ribas, tačiau draudikas, turėdamas įstatymo suteiktą teisę parengti draudimo rūšies taisykles, privalo užtikrinti ir sutarties sąlygų teisinį apibrėžtumą, jų suderinamumą, jo pateiktos sąvokos turi būti kiek įmanoma aiškiau atskleistos, konkretizuotos (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2007 m. kovo 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-152/2007; 2008 m. sausio 25 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-45/2008), kad sudarančiam draudimo sutartį draudėjui nekiltų abejonių dėl sutartimi teikiamos draudimo apsaugos.

Nagrinėjamu atveju draudikas savo sprendimą nemokėti draudimo išmokos grindžia tuo, kad turtui, kuriam dėl 2016 m. birželio 1 d. įvykusios vagystės padaryta žala, netaikoma Sutartyje apibrėžta draudimo apsauga, todėl jam padaryta žala neturi būti atlyginta.

Atsižvelgiant į tai, atkreiptinas dėmesys į Taisyklių A dalies II skyriaus 6.1 papunkčio nuostatas, kuriomis vadovaujantis „pagal šias taisykles nedraudžiami: 6.1.22. bet koks turtas, esantis ne pastatuose (ar patalpose), išskyrus Taisyklių A III dalies, 2 ir 4 punktuose bei Taisyklių A.V dalies 1.2 punkte numatytus atvejus.“ Be to, Taisyklių A dalies III skyriaus 2 punkte nurodyta, kad namų turtas papildomai draudžiamas aptverto sklypo teritorijoje, jeigu namų turto draudimo vieta yra nuolat gyvenamas namas, (jo) dalis, kotedžas, sodo namas (su pagalbiniais pastatais ar be jų), jis yra tvora aptvertoje teritorijoje ir namų turtas draudžiamas pagal maksimalųjį draudimo variantą.

Sisteminė pirmiau nurodytų Taisyklių nuostatų analizė leidžia teigti, kad, sudarydamos Sutartį, šalys sutarė, kad turtas, esantis ne pastatuose (ar patalpose) ir ne aptvertoje teritorijoje, nėra draudžiamas. Pažymėtina, kad pirmiau minėtos Taisyklių nuostatos yra suformuluotos nedviprasmiškai, jos yra aiškios ir lengvai suprantamos vidutiniam vartotojui.

Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėja neneigia aplinkybės, kad 2016 m. birželio 1 d. įvykio metu pavogtas turtas buvo ne namų (patalpų) viduje ir ne tvora aptvertoje kiemo teritorijoje, tačiau argumentų, kodėl mano, kad pavogtas turtas turėtų būti priskirtas prie apdrausto turto, ir jokių papildomų savo keliamą reikalavimą pagrindžiančių įrodymų nepateikė. Tai, jog 2016 m. birželio 1 d. pavogtas pareiškėjos turtas buvo ne patalpų (pastato) viduje ir neaptvertoje tvora teritorijoje, patvirtina ir ginčo nagrinėjimo medžiagoje esantis Kauno apskrities Vyriausiojo policijos komisariato Kauno miesto Centro policijos komisariato 2016 m. birželio 10 d. raštas nr. *(duomenys neskelbtini)*¹.

¹ Kaip nurodoma pirmiau minėtame rašte, „iš neįstiklinto balkono antrame aukšte buvo pavogti lauko baldai – stalas su keturiomis kėdėmis.“

Vadovaujantis tuo, kas išdėstyta pirmiau, ir remiantis ginčo šalių sudarytos Sutarties (ją sudarančių Taisyklių) nuostatomis, darytina išvada, kad draudikas įrodė sprendimo atsisakyti mokėti draudimo išmoką, įvykį pripažinus nedraudžiamuoju, pagrįstumą, todėl pareiškėjos reikalavimas 2016 m. birželio 1 d. įvykį pripažinti draudžiamuoju įvykiu pagal Taisyklių sąlygas ir išmokėti padarytą žalą atlyginančią draudimo išmoką vertintinas kaip nepagrįstas, todėl atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos P. N. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius